

АЛІМПІЯДНЫЯ ЗАДАННІ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

2009/2010 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

7 КЛАС

1. Знайдзіце “чацвёртае лішняе” слова ў кожным радку і абгрунтуйце свой выбар:

- 1) хлопец, сабака, гусь, конь;
- 2) мяккі, малады, добры, вавёрчын;
- 3) абодва, абедзве, два, дваіх;
- 4) той, які, гэтакі, столькі.

Кожнае правільна знойдзенае слова – 0,5 б.

Абгрунтаванне – 1 б.

2. Вызначце, у якіх сказах не трэба ставіць працяжнік паміж дзейнікам і выказнікам:

- 1) Сам сабе чалавек – не вораг.
- 2) Важны работнік – дзядзька Язэп.
- 3) Кожны Віктараў прыезд – свята для хатніх.
- 4) Хата – як цацка.

1 сказ – 0,5 б.

3. Запішыце дзеясловы ў форме 2-й асобы множнага ліку. Пастаўце націскі, абазначце канчаткі.

Браць, спяваць, саліць, пісаць, даць, пячы, везці, бачыць, спаць, мыць.

1 слова – 0,5 б.

4. Запішыце нумары сказаў з памылковым ужываннем дзеепрыслоўяў. Перабудуйце сказы і запішыце правільны варыянт.

- 1) Падыходзячы да школы, у хлопцаў узнікла спрэчка.
- 2) Па тратуарах, схаваўшы насы ў каўняры, праходзілі рэдкія прахожыя.
- 3) Зразумеўшы сваю нетактоўнасць, мужчына змоўк.
- 4) Даведаўшыся пра вызваленне Мінска, нас акрыліла надзея хутка вярнуцца ў родныя мясціны.
- 5) Доўга нахадзіўшыся па лесе, мне вельмі хацелася піць.

Знойдзены сказ – 0,5 б.

Перабудаваны сказ – 1 б.

5. Да слова **баця** падбярыце сінонім. Назавіце іншыя беларускія назвы птушак.

Падбор сіноніма-2 б.

Кожная назва-1 б.

6. Да слова **свежая** ў словазлучэнні **свежая газета** падбярыце сінонім і антонім. Прыгадайце 2 фразеалагізмы з гэтым словам, растлумачце іх сэнс.

Падбор сіноніма-1 бал

Падбор антоніма-1 бал

Кожны фразеалагізм і яго тлумачэнне-4 балы

7. 3 дадзеным пачаткам складзіце невялікі (8 -10 сказаў) тэкст. Вызначце яго стыль і тып маўлення.

Кнігі – цуд.

Кожны правільны сказ – 1 б.

За вызначэнне стылю – 1б.

За вызначэнне тыпу – 1б.

АЛІМПІЯДА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ (7 КЛАС)
АДКАЗЫ

1. 1)гусь –назоўнік жаночага роду;
2)вавёрчын – прыналежны прыметнік;
3)два – не зборны лічэбнік, абазначае цэлы лік;
4)які – адносны займеннік

Кожнае правільна знойдзенае слова – 0,5 б.
Абгрунтаванне – 1 б.
Усяго – 6 балаў

2. 1), 2),4).

1 сказ – 0,5 б.
Усяго – 1,5 б.

- /   /   /   /   /   /   /   /
3. Бераце, спяваеце, соліце, пішаце, даяце, печаче, везяце, бачыце, спіце,
/
мыце.

1 слова – 0,5 б.
Усяго – 5 балаў

4. 1), 4), 5).

Знойдзены сказ – 0,5 б.
Перабудаваны сказ – 1 б.
Усяго – 4,5 б.

5. *Бацян* – бусел.

Падбор сіноніма-2 б.
Кожная назва-1 б.

6. *Свежая газета*, сённяшня. Учарашняя.

Глянуць свежым вокам-паглядзець што-небудзь іншаму чалавеку.

На свежую галаву- пасля адпачынку, пакуль не стаміўся.

Па свежих слядах- зараз жа, адразу.

Свежая капейка - толькі што заробленыя грошы.

Падбор сіноніма-1 бал

Падбор антоніма-1 бал

Кожны фразеалагізм і яго тлумачэнне-4 балы

Усяго – 10 б.

- 7.

Кожны правільны сказ – 1 б.
За вызначэнне стылю – 1б.
За вызначэнне тыпу – 1б.
Усяго – 12 б.